

Annemarie Bisgaard, GartneriRådgivningen A/S

Bliv en bedre sprøjtefører

Frugtavlere og gartnere blev i december opdateret i sprøjte teknik på IPM-seminarer, hvor kontrol af udstyr var i centrum som vigtige redskaber til at blive en bedre sprøjtefører

Konsulent Niels Enggaard Klausen, GartneriRådgivningen, inviterede i december frugtavlere og gartnere til nogle timers gennemgang af sprøjte tekniske emner ved seks forskellige gartnerier, frugtplanter og en gartnerskole landet over.

Et af de seks arrangementer fandt sted hos frugtavler Vagn Nielsen, Snaptun, hvor en halv snes frugtavlere hørte om sikker anvendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Der blev kigget på filtre, vandfølsomt papir og demonstreret ukrudtssprøjte og

tågesprøjte med forskellige dyser. Desuden blev der fortalt om mulighederne for at mindske afstandskrav til følsomme arealer samt om, hvordan man vedligeholder sprøjten mellem de obligatoriske syn.

Ved demonstrationen var tågesprøjten monteret med både ATR dyser og luftinjektionsdyser. Fra kabinen kan der skiftes mellem dyserne, og deltagerne i IPM-seminaret kunne se forskel på afdriften fra de to slags dyser.

Frugtavler Vagn Nielsen, nummer to fra venstre, forklarer om sin polske ukrudtssprøjte, hvor bommens arbejdsbredde kan justeres trinløst fra traktorkabinen. Han har selv monteret luftinjektionsdyser på sprøjten for at reducere afdriften.

Vinterklargøring

- Nu hvor alle sprøjter er synet, er det vigtigt, at I vedligeholder sprøjten indtil næste syn fem år efter. Det gælder ikke mindst tågesprøjter, hvor der til tider kan blive slækket på rengøringen, fordi tågesprøjten aldrig anvendes til ukrudtsmidler, sagde Niels Enggaard Klausen og understregede vigtigheden i vinterklargøring af sprøjten.

- Sprøjten skal gøres grundigt ren, alle

Tågesprøjten monteret med både luftinjektionsdyser (grøn) og hulkegle ATR-dysen (gul).

slangere og filtre skylles igennem, frostvæske hældes i sprøjten, og den stilles under tag. Husk, at tage manometeret af og opbevar det frostfrit i lodret position, sagde maskinkonsulenten og fortalte om betydningen af, at manometeret trykudlignes ved at punktere det.

- Også filterene skal rengøres. Det gælder både tryk- og dysefiltre. Hvis trykfilteret sidder efter manometeret, opdager man ikke, at det er stoppet til. Det samme gælder på afskærmede sprøjter, hvor man ikke kan holde øje med dyserne under sprøjtning. Sørg derfor for at få rengjort filterne flere gange gennem sæsonen, sagde Niels Enggaard Klausen og pointerede, at man godt kan opleve et trykfald på én bar ved en dyse, hvis filterne er beskidte.

- Nogle nye sprøjter er forsynet med ekstra dysefiltre på den streng, hvor der er luftinjektionsdyser. Det er en god ting og resulterer i færre tilstopninger og mere præcise sprøjtninger. Filtrene kan eftermonteres på alle tågesprøjter.

Krav til tapstedet

Der stilles en række krav i forbindelse med fyldning af sprøjter, herunder krav til tapsted.

- Tapstedet, der benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal være forsynet med en kontraventil eller et luftgab på

Kalibrering af udstyret og kontrol af sprøjtearbejdet er ifølge konsulent Niels Enggaard Klausen vigtige forudsætninger for et godt resultat. Kalibrering skal foregå med rent vand.

mindst 50 mm. Det skal forhindre tilbage-løb i ledningsnettet eller en vandboring, påpegede Niels Enggaard Klausen. Det gælder dog ikke i de tilfælde, hvor påfyldning sker fra en buffertank, der ikke er direkte forbundet med ledningsnettet, hvis sprøjten udelukkende har injektionsudstyr, eller hvis sprøjten har indbygget/påmonteret en kontraventil.

- Miljøstyrelsen har for kort tid siden anerkendt, at kontraventilen må være monteret på sprøjten i stedet for på tapstedet, hvis kontraventiler er monteret på alle sprøjter i virksomheden, sagde Niels Enggaard Klausen.

Husk også, at alle, der har sprøjtecertifikat eller -bevis, enten skal registreres i Miljøstyrelsens autorisationssystem

Manometeret tages af om vinteren og opbevares frostfrit i lodret tilstand. Det skal være punkteret for at være retvisende.

Linjefilter, t.v. og hovedfilter. Filtrene skal renses, så dyserne ikke stopper til.

(MAB) eller have printet og underskrevet en tro-og-love-erklæring, som opbevares i kemikalierummet. Hvis man ikke er optaget i systemets database, kan man hverken købe eller bruge sprøjtemidler efter 1. juli 2020.

Sikker anvendelse

Håndtering af koncentrerede midler kræver stor opmærksomhed. Derfor skal man altid være påpasselig med afmåling og påfyldning af sprøjten. Ét gram aktivstof er nok til at forurene 10.000 m³ vand til grænseværdien for drikkevand. Påfyldningen af vand i sprøjten skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. Det er også en pligt at have styr på kemikalielageret.

- I skal derfor huske at gennemgå jeres kemikalielager to gange årligt. Her skal I kontrollere, at midlerne stadig er godkendte, og at registreringsnummeret står på 'positivlisten' på Middeldatabasen. Midler, som ikke længere er godkendte, skal fjernes fra lageret straks. Ellers er der risiko for både store og ærgerlige bøder samt en dårlig omtale for hele branchen, pointerede Niels Enggaard Klausen og anbefalede appen 'KemiTjek', der gør det let at holde styr på, hvilke sprøjtemidler, der er lovlige at anvende og opbevare. Appen benytter de nyeste informationer i Middeldatabasen, og hvis skærmen på mobiltelefonen viser rød farve, skal midlet bortskaffes.

IPM-seminarerne er finansieret med støtte fra Miljøstyrelsen. ■